

Hispaleñ Decimarum.

Reu. Pater.

Dabitabatur, an danda esset remissoria Patribus ad effectum probandi consuetudinem immemorabilem Mendicantium in Regis Hispaniarum non soluendi decimas, & in tertia propositione, que fuit die 2. Martij difficultas reducebatur ad duo capita, Primo antalis consuetudo sit preferuata in litteris Leonis. Secundo supposito, quod esset preferuata, an talis consuetudo suffragetur Patribus in eorum Collegijs ut verè mendicari, sed ut credimus euacuata prima difficultate ex clara dd. litteratum dispositione, & alijs rationibus tunc deductis non videbatur clare euacuata secunda difficultas, ideo resolutio dilata fuit: vnde ad tollendam omnem ambiguitatem, & equivoicationem contra veram, & non fidem Collegiorum præfatorum mendicitatem à DD. exaduerso scriben, deductam in hac quarta propositione clare, & dilucidè ipsa Collegia ex natura propria, & non ex solo priuilegio esse mendicantia, credimus probari ex seqq.

Et quidem pro totius dilectorius fundamento ponimus definitionem ipsius mendicitatis ex glo. in cap. cum ex eo. vers. mendicantes de excessi. Prelat. in 6. in cap. quorundam eod. verb. mendicantes de elebt. in 6. ad text. in cap. unico. & confirmatas de relig. domib. eod. ab ipsis exaduerso scriben, concessa, & adducta: sententia aut glo. & textus in prædictis locis est, quod mendicantes illi sint, quibus videtur tribuit in certa mendicitas, & qui redditus, aut possessiones ex regula, vel Constitutionibus haberi non possunt.

Hec definitio sine difficultate societati conuenit, nec ab aduersariis in controverson deducitur, vnde in Constitutionibus à Sede Apostolica confirmatis par. 6. cap. 2. num. 2. h. ec habentur. In domibus, vel Ecclesijs, quæ à societate ad auxilium animarum adintendentur redditus nulli, ne Sacrificiæ quidem, aut fabricæ applicati haberi possint, sed neque villa alia ratione, itaut penes societatem eorum sit villa dispensatio, sed in solo Deo, cui per ipsius gratiam ea inferuit fiducia constituantur sine redditibus ullis ipsum nobis prospecturum de rebus omnibus conuenientibus ad ipsius maiorem laudem & gloriam, & num. 10. patenti sint ad mendicari. ostiatim, quando vel obedientia, vel necessitas id exiget, & paupertas ista est adeo de essentia societatis, vt admissa ad professionem permanit se nunquam facturos, vt Constitutiones quoad paupertatem relarentur eod cap. num. 1. & pluribus alijs in locis similia statuantur.

A

Vnde

Vnde iure merito Pius Quintus in Constitutione super hac materia mendicitatis edita ipsi societati disfinitionem praefatam conuenire declarat, cum ait ipsa societas mendicans existit, quippe ex eius Instituto, & Constitutionibus Apostolica auctoritate confirmatis bona stabilitas possidere nequit, sed in certis elemosynis fideliumque largitionibus, & subventionibus viuit.

Sed dubium ab adversariis motum est de Collegijs, quod quidem duum licet ante Pium Quintum olim fuerit ex agiatum, & ab ipso Pio sublatum, ac declaratum etiam ipsa Collegia mendicantia esse: Nihilominus DD. exaduerso argumento antiqua exusitantes, & diversas equinotaciones pro interpretatione praefatae Pianæ Constitutionis adducentes negotiū decisū adhuc sub dubio reuocare conatur. Tria autem argūmenta præcipua ad destruendam Collegiorum mendicantiam propónuntur. Primo Collegia non sunt mendicantia, quia ex eorum fundatione bona habent stabilitas, nec mendicare coguntur, inā sine bonis stabilibus Collegia fundari non possunt, hoc autem de directo est contra definitiōem mendicitatis allatam, ergo non sunt mendicantia: quod habeant bona stabilitas patet ex experientia quod sine bonis stabilibus fundari non possit patet ex eorum Instituto, & Constitutionibus Apostolicis, & fatentur Suarez, & alij authores &c. Secundo Collegia non sunt mendicantia, quia cum societas sit admodum corporis heterogenei habens diversa membra ad diversas functiones ex Suarez &c. apparet quod Collegia sūt diversæ naturæ, & omnino contradīcta à dominis professis, in quibus viget quidem paupertas, & mendicitas, & quibus mendicitatis definitio conuenit, secus autem in ipsis Collegijs in quibus nec viget paupertas, nec mendicare coguntur, quippe quæ bona habent ergo non sunt mendicantia licet dominis professis mendicantes existant.

Tertio mendicitatem habent Collegia non ex natura rei, sed ex priuilegio, licet enim habeant bona, tamen Pius V. voluit ipsa habere priuilegia Mendicantium, vt in citata Constitutione, in qua, in declaratione mendicitatis non nominantur Collegia, sed solum Präpositus, & singulæ personæ societatis, quæ Collegia postea nominantur in participatione priuilegiorum; ex quo inferunt, cum igitur non ex natura rei, sed ex priuilegio sint mendicantia, sequitur quod per hanc communicationem non eximantur à decimis, quia nulla de decimis in illa Constitutione sit mentio, & tamen fieri deberet, quia saltem pro derogatione cap. nuper quod est conciliare, specifica ipsius mentio fieri debuisse.

Ad hæc tria capita reducuntur omnia exaduerso contra mendicitatem deducta, vnde responderetur.

Ad

Ad primum ista proposicio. Collegia societatis ex fundatione necessariis habent bona secundum illa, itaut sine illis bonis ex vi Regule ac Constitutionibus Apostolicis fundari non possunt, duplice habet intelligentem. Primo quod illud ex hunc tempore. Secundo quod de naturam, Primo modo verissima est propositio. Secundo modus nequaquam & ex ista distinctione ruit tota machina aduersaria. ruit tota machina aduersaria. Hoc enim fallacia, & equiuocatione consistit tota eorum argumentatio, & equiuocatione, quia confundunt has duas intelligentias, & ex unione temporis faciunt illusionem ad unionem naturae, & tamen sunt toto Celo diuersa: unde potest bene stare, quod eodem tempore Collegia habeant secum bona stabilia, itaut non possunt illine bonis fundari, & tamen bona non sint de eorum natura.

Habemus exemplum de utroque matrimonio, tam corporali, quam spiritali, quia nec mulier sine dote matrimonio copulatur, cum intersit re publica & mulieres esse dotatas l. i. ff. solus. matr. nec sanctimonialis sine dote proficitur, & nihilominus, sicut matrimonium, & professio regularis habet suam essentiam, naturam, & qualitatem propriam sine dote, ita pariformiter Collegia habent bona, tanquam propria dote, ad sustentationem ex sui fundatione eodem tempore &c. sed nihilominus dos non est de eorum essentia, quia naturaliter Collegia intelliguntur sine dote, dos autem aduenit illis tanquam quid superueniens, & adiunctum.

Concedimus igitur quod Collegia ex eorum fundatione habeant bona, sed ut dote, quoniam nomine propriè vtuntur Pontifices in eorum Constitutionibus, vt in Paulo III. & Julio III. in precedentibus diximus, sed non potest inferri, ergo ipsiis hoc conuenit ex natura rei, quia in iure non est inconveniens, quod accessorium non sequatur naturam sui principalis, quando in eo diuersa militat ratio, vt benè DD. exaduerso scribentes ex Dyno, & alijs firmarunt, & an religio sit mendicans vel non, attenditur initium, ita tamen, ut postea facultatem obtineat possidendi, non perdit per hoc priuilegia mendicitaris ab initio acquisita; vt etiam firmarunt ijdem DD. exaduerso scriben, per doctrinam Lapi & aliorum.

Sed replicant aduersarij; non potest dici quod Collegijs superueniat facultas obtinendi bona, quia ex fundatione eam habent, quibus eadem distinctione respondemus, quod haec superuentio, licet non sit posterior tempore, est tamen posterior natura, & licet Collegia non sunt prius tempore fundata in mendicitate, & postea concedantur illis bona, sunt tamen prius natura, & haec prioritas est attendenda tanquam essentialis, & necessaria, non prioritas temporis tanquam accidentalis, & de congruentia.

Haec distinctiones apparebunt & plena intellectio Constitutionum Societatis & Apogolicarum, quoniam suarum, & aliorum auctorum, qualiterum affirmanterib[us] officiis Collegeis necessaria, nec posse sine illis fuggi, & intelligunde necessitatis secundum quid nempe pro dote, ad sustentanda opera Scholarium, non autem de necessitate simpliciter, quia si e dote bene possunt esse Collegeia, & de facto potest dari causas, quod sine dote reperiantur, & sicut ex dispositione omnes etiam Scholarates debent esse parati ad mendicitatem, ut diximus, & infra magis declarabimus.

Vt enim dicimus, Collegeia posse habere bona sibi adiuncta absque praediicio paupertatis, & mendicitatis. Primo, quidem in communi. Secundo autem etiam in particularibus religiosis; in communi quidem quia Collegeia, seu Collegiales, nec dominium, nec bonorum habent administrationem, in quibus proprietas, & mendicitatis incomparabilitas adeo ab aduersariis exaggerata consistit. Non quidem dominium, quia hoc reperitur penes Ecclesiam vniuersalem, ut in simili de minoribus ex Nicolao III. Innocentio IV. & alijs rationibus dixit Didacus de Cea in Thesauro Terra Sancte lib. I. cap. 8. § 6. Nec etiam administratio, quia h[ic] tota in societate, & P. Generali consistit, ut ex Const. 9. par. 4. cap. 3. §. 5. appetet, & ex Iulio III. iiii precedentibus probauimus, quod nec aduersarij insificantur.

Imo tantum abest, quod habeat dominium, aut administrationem quod est contra, nec quis habent ad illa acquirenda, vel conseruanda iudicialiter, sed mercede habent passiu[m] sub potestate Generalis, & propria, ut in præteritis deduximus, nec collegialiter congregari possunt, nec agere, nec excipere, nec procuratores facere, sed omnimoda potestas in Generali residet, ut ex Constitutionibus part. 9. cap. 3. §. 1. 3. & 5. & ex Pio V. probauimus in præteritis, & declaravit Rota in una Cordubam. Decimarum de Lucena coram R.P.D. Carrillo, & Cracoviens, item decimarum coram Reuerendiss. Cerro, & aliis decisionibus.

Hoc vno capite Pater Cea vbi sup. lib. 2. cap 4. §. 2. verl. præterea nulla approbat minoritas esse capaces legatorum perpetuorum, quia licet certasint legata; nihilominus ad illa ciuilem non habent actionem, & §. 6. ponit multa exempla de diuersis Conuentibus, cum certis elemosynis adificatis, & fundatis cum approbatione Summorum Pontificum, quibus consentiunt etiam Constitutiones Societatis, quoad elemosinas perpetuas domibus, vel Ecclesijs applicatas par. 6. cap. 2. §. 6. quia nullum ius ciuile ad eas petendas in iudicio eis acquiritur, à simili nec Collegeis acquiritur ius ad bona sibi applicata, sed ius dominij acquiritur Ecclesiæ vniuersali, ius. autem administrationis

Proposito Generali, ergo Collegia etiam cum talibus donis in eomuni remanente mendicantia. Similiter etiam persona particulares sunt mendicantes non obstan. predictis bonis Collegio applicatis, quia nec ipsi habent dominium, aut administrationem, sed pendent ex nutu superioris, qui ex obedientia potest illis indicere quandoque; quod ostiatim mendicant, ut supra vidi mus, unde semper in hac præparatione animi existunt, ut DD. pro hac parte scribentes in preteritis firmarunt, & DD. exaduerso concorditer concedunt.

Ex quibus contra primam objectionem aduersiorum stat huma nostra propositio, quod Collegia Societatis, & eorum Scholares sunt vere, & non sicut ex natura rei, & proprietate inseparabili mendicantes, & mendicantia, sicut ex post intelligendo de ~~participatione~~ naturæ bona tanquam dos illis sine adiuncta in ipsa eorum fundatione ex necessitate secundum quid, non simpliciter, hoc est pro eorum sustentatione, & subuentione, quam ad nutum Generalis administratoris, tanquam eleemosynam recipiunt, & quorum dominium Ecclesia universalis, non ~~ipius~~ acquiritur.

Nec obstat similitudo tutoris à Suarez allata, & exaduerso tantum celebrata, quia similitudo non se tenet in omnibus per necesse, alias non esset similitudo, sed idem quod non potest esse per *glos. in cap. Capitulum verb. consimili de re scriptis*, sufficit igitur, quod similitudo verificetur in aliquo, ut in casu nostro verificatur, quia sicut pupillus nihil potest agere sine tutori, sic nec Collegium sine Generali non tam en verificatur pupillus habet dominium, & non tutor, quia in casu nostro, nec pupillus, nec tutor dominium habent, sed ut diximus universalis Ecclesia.

Ad secundam admissa similitudine corporis heterogenei, & quod in societate diuersa sint membra, & quod diuersa habeant officia, actiones, & operationes, negatur ex hoc sequi diuersitatem naturæ, imò oppositum colligimus, omnia ~~hinc~~ hæc membra, cum unum efficiant corpus esse eiūdem prosus naturæ, essentia, & proprietatis naturalis, sicut manus, pes, oculus &c. licet sint diuersa membra corporis humani, & diuersos habeant actus progediendi, tangendi, videri &c. nihilominus sunt unus homo, & habent eandem naturam, & essentiam humaham unicam, ipsiusibilem, & impartibilem, ita licet Collegia, dominus probationis, & dominus professio diuersa sint partes, ac membra societatis, & diuerso shabeant actus, & officia, sunt tamen una societas, unum corpus, una natura, una substantia, una essentia. Sed inquiunt Collegia habent bonis, dominis autem professis nequam, igitur patet ad sensum quod sunt diuersæ naturæ, alias teque-

autem quod simili, & semel haberent crumenam plenam, & vacuanam,
logentes operes, & mendicitatem, quæ non se invicem compatuerunt, aliqui digilli? & alii tamen qui dicitur videre, non videntur.

Respondebat, quod in corpore humano oculus videt, auris audit, nec
oculis audi potest, nec auris videre, non ideo tamen homo simili,
& semel dicatur vident, & cœcūs, licet habeat aures, non videntes,
neque ipse aures dicuntur cœcti, quia non sunt apti videre, sed eorum
omnium operatio ad corpus referitur, & corpus dicitur videntis licet
folios oculos habeat videntes, sic societas cum habeat mendicitatem
exclusum in omnibus profectis, in Collegijs autem permissionem,
& concessionem bonorum, non ex hoc simili, & semel dicitur diues,
& mendicantes, sed habitus desumit denominationem, qui quidem
habitus est de essentia ipsius societas, sicut visio corporis, unde
etiam si hunc habitum non haberent Collegia, non tamen societas
dicitur illo priuata.

Sed replicare, concedimus societatem habere talen habitum, sed non
Collegia. Respondebat eadem declaratione, Collegium est mem-
berum, & licet etiam non habeat mendicitatem, nihilominus illius ha-
bitus non potest dici priuatus, quia ut membrum societatis in cor-
poore est vere mendicans, sicut auris licet non videat, non potest dici
priuata visus, ac cœca quia in corpore humano videt, igitur, ex quo
societas est mendicans, etiam Collegia perneccesse, ut membra socie-
tatis sunt mendicantia, & ex quo Pius V. declarauit societatem vere,
& non facte esse mendicantem per consequens etiam, & perneccesse
declarauit Collegia esse mendicantia, alias membra non aptarentur
corpori.

Et licet hæc similitudo à Suarez desumpta sit à D. Paulo in prima Epis-
tola ad Corinthi, in qua ad longum ponitur tota ista declaratio cap.
14. vñ. 12. clara littera Sacrae Scripturae æquiuocationibus aduer-
sariorū interqueri posset, nihilominus ad sollem. omnem scrupu-
lum dicimus habere etiam bona in communī, & illa possidere, & il-
lorum proprietatem habere se compati cum arcissima mendicitate,
ut dicitur ad Iohannem in summa p̄p. 4. tit. 12. cap. 4. §. 13. ibi, sed habent
in communī. & §. 14. verf. secunde concluso omnino viden, & decla-
ratuit expressè Iohannes XXII. in extrauagi, quia quorundam de ver-
bo signific. versioe hoc scilicet &c. vbi quod Fratres Prædicatores,
& Minores non prædicant, altissima paupertati, licet bona possideat
in communī, iuxta illud regulam, & Clemens Octauus declarauit
Carmelitas Discalceatos esse vere Mendicantes licet eorum Collegia
in communione bonorum capacia, & Sacri in Concilio in Tridenti-
num

num scilicet 13. cap. 2. de Regulari concessit ipsis sine praeditio pauperatis bona habere in communione etiam si alias re vi regule non possent. Igitur etiam Collegia. Societas non quidem ex sola concessione Concilii, sed ex vi regule à Sede Apostolica approbata sunt capacia bonorum, etiam si eorum dominium, & administrationem habent (quod negetur ex dictis.) & hoc sine praeditio mendicitatis alias nec Carmelita, nec Minores, nec Predicatorum possent vacari. Mendicantes ita fortiori. Patres Predicatorum, Minores Conventuales Augustiniani, & Carmelite bona habent in communione, & etiam dominium, possessionem, & administrationem, & Consentanei habent ius succedendi ex personis particularibus absque eo quod praeditetur mendicitati, quia sufficit, quod Religio sit fundata in mendicitate, ut diximus, ergo magis hoc conuenit Collegiis Societatis, quam nec dominium, nec possessionem habent, ut clare distinguitur in Constitutionibus par. 4. cap. 2. §. 5. ibi possessionem Collegiorum cum rebus temporalibus, quam ad ipsam spectant capiet societas &c. nec administrationem, ut supra diximus, nec ipsa ex personis collegialium habeat ius succedendi, ut disponitur in Constitutionibus par. 6. cap. 2. §. 12. ubi dicitur, quo melius paupertatis puritas, & quies illa quam secum assert, consueret, non solum particulares professi, vel Coadiutores formati hereditarie successionis non erunt capaces, verum nec domus, nec Ecclesiae, nec Collegia. Ecce quod paupertatis puritas parti passu ex natura rei, non solum dominibus professis, sed etiam Collegiis, ex vi regule indicatur, cui non praeditatur, licet ex post ex concessione bona illis adiungantur.

Ad tertium dicimus: argumentum aduersariorum de priuilegio expressam inuoluere aequidocationem, aliud est enim dicere, quod societas & illius Collegia ex vi regule, & ex natura propria sint mendicantia, & ex priuilegio possint postea habere bona adiuncta, quod nos dicimus, & est verissimum; aliquid quod Collegia ex vi regule, & ex natura propria possint habere bona, & ex priuilegio sint mendicantia, quod dicunt aduersarij, & non subsistit in facto, ex deducis, & sic cessant exempla luris patronatus, legitimati, & similiorum: quia semper in illis supponitur, quod ex natura rei non fuerit talia, Collegia autem societatis ante declarationem Pij Quinti, erant talia, ut ex illo verbo, ante, & illis, fuisse, fore, & esse supra demonstravimus, & sic non habent mendicantem ex priuilegio; sed bene habent quod sine praeditio mendicitatis, ex priuilegio bona possunt habere adiuncta, quae ex natura rei habere non possunt.

Nec facit illa ponderatio aduersariorum quod in declaratione Pij Quinti

ti circa mendicitatem non nominentur Collegia ; quæ solim nominantur in communicatione priuilegiorum, quia ut diximus eum Collegium de perte nihil sint nisi membra societatis, dum declaratur societas esse mendicantem, in illo corpore veniunt etiam Collegia, ut diximus, tamenquam quod cum Pius dicat Praepositum, & singulas personas societatis fuisse esse, & fore mendicantes, benè comprehendit Scholares, qui tria habentur vota simplicia, & ex quibus conflatur Collegium, non enim Collegium indicat parietes, sed Collegiales, ac per consequens ipos Scholares, ac Rectorem, & alios Coadiutores, & Ministros Collegij, ut perpenderunt in praecedentibus DD, pro hac parte scribentes.

Nec facit quod Scholaris, & Novitiis dicantur esse in via respectu professorum quatuor votorum, qui dicuntur esse in termino, quia sive in via, sive in termino, sunt veræ personæ societatis, & verè Religioñ ex Bulla Gregorij XIII. ascendentे Domino, & omnes persona Societas declarantur Mendicantes ; ut diximus, hoc enim nihil aliud concluderet, quam hos, & illos plus minusve dici pauperes, vel mendicantes cum paupertas, & mendicitas suam habeat latitudinem, ut qualibet virtus, sed hoc non præjudicat essentie, & naturæ, ac substantia paupertatis, & mendicitatis, quæ cum individualis sit, reputatur in omnibus, & etiam in minimo salvatur, & in hunc sensum togui. Sic Suarez, & alii audiores exaduerso allegati, dum distinguunt paupertatem, & mendicitatem Scholarium, aut Novitorum à paupertate, & mendicitate professorum, nempe quod in professis existentibus in domibus professorum eminentior eluet paupertas, cum non habeant certam eleemosynam ipsis applicatam, quam in Collegijs Scholarium, & in domibus probationum Novitorum, in quibus non tam sublimis eluet paupertas, & mendicitas, cum habeant bona annixa pro eorum sustentatione, sed nihilominus, & ipsis sunt pauperes, & mendicantes ex præparatione animi, & ex eo quod nec dominium, nec possessionem, nec administrationem habent, cum à patre Praepositi Generalis dependant, ut diximus, & ex eo quod litteræ etiam in communione dominium, & possessionem haberent, hoc non præjudicaret aliiſ magis paupertati in qua fundata est societas, ut ex exemplo aliorum Mendicantium fuit firmatum, & ex eo tandem, quod ex vi regula puritas paupertatis, non solum domibus professis, sed etiam Collegijs indicitur, ut supra demonstravimus.

Ad id, quod tantum exagerant DD, exaduerso scribentes de immensitate dicitarum Collegiorum Societatis, attento aumero, & qualitate personarum, responderi potest faciliter, quia ad mensuram reddi.

tuum

~~X~~
tuum applicatorum in Collegijs introducuntur, & sustentantur Scholares: vnde vbi multa sunt opes, multi, & qui comedunt eas, & non est alligandum os boui trituranti, si pro societate, & pro iuuentute instruenda, ac pro Sancta Ecclesia vniuersali tot laborant operatores, proculdubio æquum est illis subueniri, vbi enim pauci sunt Scholares, non multe applicantur opes: vnde semper in Collegijs Societatis seruatur religiosa parcitas: & hæc quoad redditus, similiter quoad ædificium, & structuram corporalem, si habeatur consideratio, ad ea, quæ pro exercitijs collegialibus necessaria sunt, & ad personas ibi degentes apparebit, quod nihil superfluum reperitur; ampliora enim ædificia habent Sæculares Vniuersitates, & ampliores habitationes habent multæ personæ, quæ nec sanguine, nec professione collegiales excedunt, & ipsi nihilominus pro personis suis particularibus v ulgari mensa, & vnico contenti sunt cubiculo, quæ cursim dicta sufficiat, cum non faciant ad huius cause propositum, attento quod in Ciuitate, & Diœcesi Hispalen. sunt ~~duodecim~~ decem Collegia, non autem decem octo, vt exaduerso supponitur, & licet hos sex de eleemosynis viuunt, vt si opus esset cum iuramento etiam Patres deponere possent.

Cæterum de præseruatione consuetudinis in Breue Leonis XI. in præteritis ex ipso toto tenore Brevis, & declaracione Rotæ in illa Carthaginensis, & alijs rationibus ibi adductis satis constare credimus, quibus hoc vnum soluam adiçimus, quod authores etiam externi hoc intellexerunt, & exempli gratia adducitur *Barbos a de iure Ecclesiast. univers. lib. I. cap. 41 num. 195. vers. sic.* à solutione, qui hæc ait: à solutione & præstatione decimarum, & aliorum onerum quorumcumque eximit Societatem IESV, Greg. XIII. constit. 51. incipien. Pastoralis 1. Januarj 1578. sed Leo XI. pro Regnis Hispaniæ modificauit confessionem huiusmodi circa decimas prout de iure, & licet Gregorius XV. reduxerit illam ad terminos Constitutionis Gregorij XIII. tamen Urbanus VIII. Constitutione Leonis XI. seruari voluit, nisi quatenus de iure, vel consuetudine exempti reperiuntur.

Quare &c.

Ioannes Naldus &c.

R. P. D.

CORRADO

Hispaleñ Decima-
rum.

P R O

Ven Collegijs Socie-
tatis IESV.

C O N T R A

Capitula.

4

Facti
D. Naldi.

R O M AE,
Ex Typographia Reu. Cam.
Apostolicae. 1646.

Superiorum permisso.